





RODO - aktualności

2 maja 2022 r.

UWAGA!

Tezy przedstawione w artykułach, zamieszczone w niniejszym materiale i niebędące wytycznymi organu nadzorczego albo orzeczeniami sądów lub organów administracji publicznej, stanowią wyłącznie opinię ich autorów i nie są oficjalnym stanowiskiem Lex Artist Sp. z o.o.

01

TSUE: RODO nie sprzeciwia się powództwu przedstawielskiemu w razie naruszenia praw konsumentów

02

Akt o usługach cyfrowych na ostatniej prostej

03

WSA: Klauzula prasowa nie obejmuje prawa do bycia zapomnianym

04

Pytanie do UODO o zainteresowanie służb dokumentacją psychiatryczną

05

Organy ochrony danych decydują o ściślejszej współpracy w sprawach strategicznych

06

Zgoda jest dobrowolna, gdy klient ma alternatywę

01 TSUE: RODO nie sprzeciwia się powództwu przedstawicielskiemu w razie naruszenia praw konsumentów

- w czwartek, 28 kwietnia 2022 r., Trybunał Sprawiedliwości wydał wyrok w sprawie C-319/20 Meta Platforms Ireland – spółka Meta Platforms Ireland, dawniej Facebook Ireland, jest administratorem danych osobowych użytkowników serwisu społecznościowego Facebook w Unii
- federalny związek organizacji i stowarzyszeń konsumenckich (Niemcy) wniósł przeciwko Meta Platforms Ireland powództwo o zaniechanie, zarzucając tej spółce naruszenie, przy udostępnianiu użytkownikom bezpłatnych gier dostawców będących osobami trzecimi, przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, zwalczania nieuczciwej konkurencji i ochrony konsumentów
- federalny trybunał sprawiedliwości (Niemcy) zauważył, że powództwo związku organizacji konsumenckich jest zasadne, aczkolwiek zastanawiał się, czy stowarzyszeniu uprawnienie do występowania przed sądami cywilnymi z powództwem dotyczącym naruszenia RODO niezależnie od konkretnych naruszeń praw poszczególnych osób, których dane dotyczą, i bez otrzymanego od nich upoważnienia
- TSUE podkreślił przede wszystkim, że stowarzyszenie ochrony interesów konsumentów, jest objęte zakresem pojęcia podmiotu posiadającego legitymację procesową czynną w rozumieniu RODO, ponieważ realizuje ono leżący w interesie publicznym cel polegający na zapewnieniu praw konsumentów – naruszenie przepisów dotyczących ochrony konsumentów lub zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych może być bowiem powiązane z naruszeniem przepisu w dziedzinie ochrony danych osobowych
- ponadto, zdaniem Trybunału RODO nie sprzeciwia się uregulowaniom krajowym, które przewidują możliwość wnoszenia powództw przedstawicielskich w razie naruszeń przyznanych przez to rozporządzenie praw na podstawie, stosownie do okoliczności, przepisów mających na celu ochronę konsumentów lub zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych

02 Akt o usługach cyfrowych na ostatniej prostej (1)

- 22 kwietnia Parlament UE i Rada osiągnęły wstępne porozumienie polityczne w sprawie aktu o usługach cyfrowych
- akt o usługach cyfrowych (Digital Services Act - DSA) ma zwiększyć bezpieczeństwo środowiska cyfrowego, jednocześnie chroniąc wolność wypowiedzi i utrzymując możliwości prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa cyfrowe
- akt wprowadza w życie zasadę, zgodnie z którą to, co jest nielegalne poza internetem, powinno być również nielegalne w Internecie – im większa platforma internetowa, tym większa jej odpowiedzialność
- procedowana regulacja będzie mieć charakter rozporządzenia UE - DSA dotyczyć będzie:
 - 1) usług pośrednictwa oferujące infrastrukturę sieciową: dostawcy dostępu do Internetu, rejestratorzy nazw domen
 - 2) usługi hostingowe, takie jak usługi przetwarzania w chmurze i hostingu internetowego
 - 3) bardzo dużych wyszukiwarek internetowych
 - 4) platform internetowych skupiających sprzedawców i konsumentów, takie jak internetowe platformy handlowe, sklepy z aplikacjami, platformy gospodarki dzielenia się i platformy mediów społecznościowych
 - 5) bardzo dużych platform internetowych, które mogą stwarzać szczególne ryzyko rozpowszechniania nielegalnych treści i szkody społeczne

02 Akt o usługach cyfrowych na ostatniej prostej (2)

- obowiązki usługodawców w ramach aktu o usługach cyfrowych zależą od ich roli, wielkości i ryzyk jakie mogą być źródłem ich działalności
- DSA zawiera wiele mechanizmów, które wpłyną na funkcjonowanie platform - część z nich będzie działało „w tle” i wpłynie na użytkowników w sposób pośredni (np. ocena ryzyka)
- nowe mechanizmy dotyczą m.in.:
 - 1) możliwości kwestionowania działań platform internetowych w zakresie blokowania treści czy moderowania
 - 2) sformalizowanego trybu sygnalizowania naruszeń
- jak wskazano w komunikacie KE, porozumienie polityczne osiągnięte przez Parlament Europejski i Radę wymaga obecnie formalnego zatwierdzenia przez obu współprawodawców
- DSA zacznie obowiązywać 15 miesięcy po jego wejściu w życie lub od 1 stycznia 2024 r., w zależności od tego, który z tych terminów będzie późniejszy
- w odniesieniu do bardzo dużych platform internetowych i bardzo dużych wyszukiwarek internetowych akt o usługach cyfrowych będzie miał zastosowanie wcześniej, tj. cztery miesiące po ich wyznaczeniu

Źródło: <https://www.prawo.pl/biznes/akt-o-uslugach-cyfrowych,514831.html>

03

WSA: Klauzula prasowa nie obejmuje prawa do bycia zapomnianym

- redaktor naczelny odmówił usunięcia danych osoby, której imię i nazwisko pojawiło się w artykułach na stronie internetowej tygodnika
- X złożył skargę do Prezesa UODO - zarzucił w niej niezgodne z prawem przetwarzanie danych osobowych (imię i nazwisko) w dwóch artykułach na stronie internetowej tygodnika oraz nieuzasadnioną odmowę ich usunięcia przez redaktora naczelnego – organ umorzył jednak postępowanie, co uzasadnił brakiem zastosowania przepisów o ochronie danych osobowych do prasowej działalności dziennikarskiej
- sprawą zajął się WSA, który wskazał, że zgodnie z art. 85 ust. 1 RODO, państwa członkowskie przyjmują przepisy pozwalające pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z wolnością wypowiedzi i informacji, ponadto w sytuacjach, gdy jest to konieczne, państwa członkowskie określają odstępstwa od stosowania wybranych rozdziałów RODO
- polski prawodawca skorzystał z tego uprawnienia i wyłączył stosowanie części przepisów RODO do określonych działalności
- zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, do działalności polegającej na redagowaniu, przygotowywaniu, tworzeniu lub publikowaniu materiałów prasowych w rozumieniu Ustawy- Prawo prasowe, nie stosuje się przepisów art. 5-9, art. 11, art. 13-16, art. 18-22, art. 27, art. 28 ust. 2-10 oraz art. 30 RODO (tzw. klauzula prasowa) - katalog ten nie obejmuje jednak art. 17 RODO, który przewiduje prawo do usunięcia danych (prawo do bycia zapomnianym)
- WSA uznał, że postępowanie dotyczące usunięcia danych osobowych z artykułów znajdujących się w Internecie nie było bezprzedmiotowe – tym samym Prezes UODO powinien odnieść się merytorycznie do skargi i rozstrzygnąć sprawę co do istoty

Źródło: <https://www.prawo.pl/prawo/media-musza-respektowac-prawo-do-bycia-zapomnianym-wyrok,514808.html>

04

Pytanie do UODO o zainteresowanie służb dokumentacją psychiatryczną

- w ramach postępowań dotyczących dostępu do informacji niejawnych Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego żąda od lekarzy psychiatrów kopii całości dokumentacji pacjentów leczonych psychiatrycznie
- zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich wykracza to poza granice określone przez prawo – prosi więc Prezesa UODO o informacje co do prowadzonego przez postępowania w takiej sprawie
- RPO poinformował, że prowadzi działania w związku ze skargami lekarzy psychiatrów na żądania udostępnienia dokumentacji lekarskiej
- swoje żądania Agencja uzasadnia prowadzeniem postępowań sprawdzających w trybie art. 24 ust. 3 pkt. 2 i 3 ustawy z 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych – przepis ten pozwala ABW na weryfikację czy dana osoba jest wystarczająco wiarygodna, by udzielić jej dostępu do informacji niejawnych – w tym celu sprawdza się je pod kątem chorób i zaburzeń psychicznych, a także uzależnień, które mogłyby wpłynąć na zdolność tej osoby do dochowania tajemnicy
- psychiatrzy są zobowiązani przepisami ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (art. 50 ust. 2 pkt 4) do udzielenia takich informacji służbom, ale tylko w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego – mimo to ABW żąda od lekarzy dostępu do pełnej dokumentacji medycznej sprawdzanych osób
- RPO zgadza się z opinią lekarzy, że w zakresie tym nie mieszczą się m.in. informacje dotyczące przebiegu procesu leczenia oraz jego metod - kompletna dokumentacja zawiera szereg danych, do uzyskania których ABW nie jest uprawniona, w tym np. informacje o osobach trzecich

Źródło: <https://www.prawo.pl/prawo/leczenie-psychiatryczne-co-sluzby-moga-sprawdzac,514778.html>

05

Organy ochrony danych decydują o ściślejszej współpracy w sprawach strategicznych

- na dwudniowym spotkaniu na wysokim szczeblu w Wiedniu członkowie EROD uzgodnili dalsze zacieśnianie współpracy w sprawach strategicznych oraz dywersyfikację zakresu stosowanych metod współpracy
- Andrea Jelinek, przewodnicząca EROD, powiedziała: *„W ciągu ostatnich czterech lat zainwestowaliśmy wiele zasobów w interpretację i spójne stosowanie RODO, zatwierdzając i przyjmując nie mniej niż 57 Wytucznych i 6 Zaleceń. Egzekwowanie przepisów przez organy ochrony danych wzrosło, a łącznie nałożono grzywny w wysokości 1,55 mld EUR na koniec 2021 r. Bardziej niż kiedykolwiek, silne i szybkie egzekwowanie ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia spójnej interpretacji RODO.”*
- grupy organów ochrony danych mogą podjąć decyzję o połączeniu sił w działaniach dochodzeniowych i egzekucyjnych, a organy ochrony danych mogą dzielić się pracą w ramach tych grup
- w razie potrzeby można utworzyć grupę zadaniową EROD
- ponadto organy ochrony danych zobowiązują się do wymiany informacji na temat krajowych strategii egzekwowania prawa w celu uzgodnienia rocznych priorytetów egzekwowania na poziomie EROD, które mogą znaleźć odzwierciedlenie w krajowych programach egzekwowania prawa
- organy ochrony danych mogą przygotować wspólne ramy egzekwowania, w tym wspólne instrumenty dotyczące inspekcji
- wreszcie EROD podkreśliła znaczenie dalszej harmonizacji krajowych przepisów proceduralnych

Źródło: https://edpb.europa.eu/news/news/2022/dpas-decide-closer-cooperation-strategic-files_en

06

Zgoda jest dobrowolna, gdy klient ma alternatywę

- operatorzy telekomunikacyjni mogą oferować zniżkę do abonamentu, jeśli konsument zgodzi się na otrzymywanie informacji marketingowych
- nie wszystkim się to jednak podoba - do Sejmu wpłynęła petycja w sprawie zakazania takiej praktyki, jej autor nazywa takie działania operatorów pobieraniem „opłaty za spokój” (od komunikatów marketingowych) - jego zdaniem jest to obejście przepisów, które miały chronić obywateli przed niechcianymi reklamami
- eksperci zauważają, że przy odpowiednim ukształtowaniu taka konstrukcja jest zgodna z prawem - chodzi o sytuacje, gdy klient ma alternatywę – może korzystać z usługi za niższą cenę, pod warunkiem wyrażenia określonych zgód, albo korzystać z tej samej usługi za wyższą kwotę, gdy ich nie wyrazi
- z przepisami, w tym z RODO, nie byłaby zgodna „opłata za spokój” skonstruowana w inny sposób - chodzi o to, że korzystanie z określonych uprawnień przysługujących osobom fizycznym (konsumentom) nie może być uzależnione od wnoszenia opłat
- oznacza to, że nie można jako stan domyślny przyjąć, że klient zgadza się na otrzymywanie takich informacji, a jeśli nie chce ich dostawać, musi dodatkowo zapłacić
- w opisywanym przypadku mechanizm jest odwrotny - konsument godzi się na otrzymywanie informacji marketingowych, by płacić mniej, ale nie musi tego robić

Źródło: <https://www.gazetaprawna.pl/firma-i-prawo/artykuly/8406840,opлата-za-spokoj-zgoda-informacje-marketingowe-znizka-do-abonamentu-operatorzy-telekomunikacyjni.html>

*Niniejszy dokument bez zezwolenia nie może być w żaden sposób wykorzystywany,
w szczególności rozpowszechniany i kopiowany.*